

คำแนะนำประชาชนเรื่องการควบคุมกำจัดยุงพาหะในภาวะน้ำท่วม

ยุงลายและยุงรำคาญ เป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออกและไข้สมองอักเสบและยังก่อรำคาญ โดยเฉพาะภาวะน้ำท่วมที่มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงมากขึ้นและประชาชนต้องอาศัยอยู่ภายนอกอาคารบ้านเรือนซึ่งเสี่ยงต่อการถูกยุงกัดมากกว่าภาวะปกติ แต่ประชาชนแต่ละครัวเรือนสามารถควบคุมกำจัดยุงพาหะด้วยวิธีการง่าย ๆ ด้วยตัวเองได้ดังนี้

1) การกำจัดยุงพาหะด้วยสารชักล้างในครัวเรือน

การฉีดพ่นตัวเต็มวัย เราสามารถกำจัดยุงตัวเต็มวัยได้โดยการใช้สารชักล้างในครัวเรือน ได้แก่ น้ำยาล้างจาน แชมพู สบู่เหลวหรือผงซักฟอกผสมน้ำ นำมาฉีดพ่นกำจัดยุงที่เกาะพักของยุง บริเวณแหล่งน้ำ หรือบริเวณที่ชื้น เช่น ในห้องน้ำ หรือตามผนังภายในภาชนะ/วัสดุ ที่เก็บชั่งน้ำต่าง หรือ ฉีดพ่นบนยุงลายที่พบเห็น เกาะพักเป็นกลุ่มตามซอกมุมบ้าน บริเวณกองผ้า ผ้าห้อยแขวน บริเวณที่เก็บหมอนมุ้งใกล้ที่นอนหรือห้องนั่งเล่น

การเตรียม เจือจางน้ำยาล้างจานกับน้ำเปล่าในอัตราส่วนผสมน้ำยาล้างจาน 1 ช้อนชาผสมกับน้ำ 1 ลิตร

การใช้ ฉีดพ่นต่อเนื่องไปที่ตัวยุงที่เกาะพักตามมุมผนังในห้องน้ำหรือภาชนะ/วัสดุที่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของยุงลาย จะเห็นว่า **ยุงตกจนน้ำตายทันที**

การกำจัดตัวโม่งและลูกน้ำยุง

การเตรียม ใช้ผงซักฟอกทั่วไปโรยลงในแหล่งเพาะพันธุ์ต่าง ๆ โดยตรง ในอัตราส่วน ผงซักฟอก 1 ช้อนโต๊ะต่อปริมาณ ความจุของน้ำในแหล่งเพาะพันธุ์ ปริมาณ 2 ลิตร

การใช้ โรยผงซักฟอกลงในภาชนะ/วัสดุแหล่งเพาะพันธุ์ขนาดเล็กต่าง ๆ โดยตรง ผงซักฟอกจะแพร่กระจายปกคลุมทั่วผิว น้ำ เมื่อลูกน้ำและตัวโม่งของยุง ซึ่งจำเป็นต้องขึ้นมาหายใจ จะดูดซึมเอาสารเข้าสู่ระบบหายใจ ทำให้ระคายเคืองต่อระบบ และ**ค่อย ๆ ตายในที่สุด**

2) **การจัดการสภาพแวดล้อม** กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ต่าง ๆ ไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของลูกน้ำยุง เช่น เก็บ/ทำลาย/ทำความสะอาดภาชนะที่สามารถชั่งน้ำได้ที่อยู่บริเวณรอบ ๆ บ้านเท่าที่ทำได้

3) **การควบคุมแบบกายภาพ** โดยการใช้ไม้ตบยุงแบบไฟฟ้า ตบยุงที่บินมารบกวนโดยตรง

4) **การใช้สารเคมี** สามารถใช้กรณีควบคุมด้วยวิธีอื่นแล้วไม่ได้ผล เช่น ใส่ทรายกำจัดลูกน้ำ ลงในภาชนะน้ำใช้ที่ไม่สามารถปิดฝาได้ หรือ การพ่นควบคุมยุงโดยการใช้สารเคมีกำจัดแมลงแบบกระป๋องอัดลม สารเคมีกำจัดแมลงที่ใช้ต้องมีความปลอดภัยสูง พ่นในห้องที่ปิดมิดชิด ตามใต้ตู้ เตียง มุมอับต่าง ๆ ในบ้าน ทั้งไว้ประมาณ 15 -20 นาที จึงเปิดประตู หน้าต่างระบายสารเคมีออกไป และเก็บกวาดซากยุงทิ้ง ไม่ควรพ่นในห้องที่มีผู้ป่วยและเด็ก

5) **การป้องกันตัวเองจากยุงกัด** โดยการสวมใส่เสื้อผ้าแขน-ขายาวป้องกันยุงกัดเมื่ออยู่นอกบ้าน ทาสารป้องกันยุงและนอนในมุ้ง/มุ้งชุบสารเคมีกำจัดแมลงเสมอเมื่อต้องนอนในห้องที่ไม่มีมุ้งลวดหรือนอนนอกบ้าน